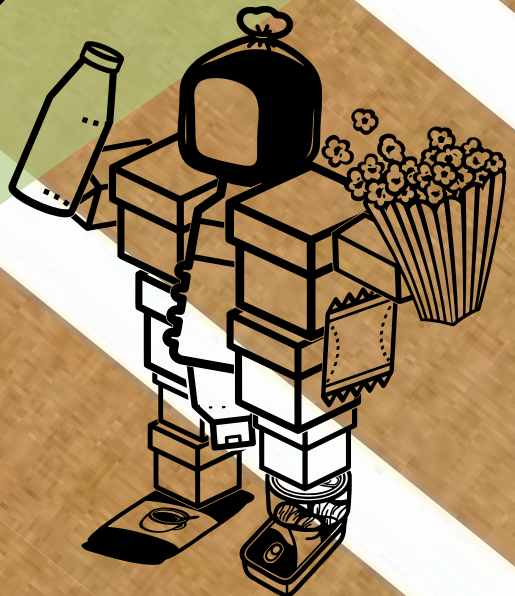

Pieni pakkaus- opas

SISÄLLYS

Miksi pakkauksia tarvitaan? 4

Mitä laki sanoo? 8

Kuinka valitsen pakkausmateriaalin? 10

Vastuun jakautuminen 13

Pakkausmateriaalit 14

Pakkaukset ja ympäristö 16

Pakkaajan muistilista 18

Lisää tietoa pakkauksista 19

pakkaus.com

Suomen Pakkausyhdistys

Pakkausyhdistys

Suomen Pakkausyhdistys ry

©Pieni pakkausopas
Suomen Pakkausyhdistys ry
Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
info@pakkaus.com

Miksi pakkauksia tarvitaan?

Pakkauksilla on neljä perustehtävää:

- 1) Suojata tuotetta ympäristöltä
- 2) Suojata ympäristöä tuotteelta
- 3) Helpottaa tuotteen käsittelyä jakeluketjussa ja kuluttajalla
- 4) Informoida tuotteesta

Pakkaus on tuotteen ympärillä oleva suoja, joka varmistaa tuotteen säilymisen vahingoittumattomana eri jakeluvaiheiden ja varastoinnin ajan, kunnes kuluttaja tai muu loppukäyttäjä ottaa tuotteen käyttöön. Pakkauksen pinta tarjoaa myös paikan tuotetta koskeville pakollisille ja vapaaehtoisille merkinnöille sekä tuotteen myyntiä edistävillä teksteillä ja kuvilla. Pakkaajan tai pakkaussuunnittelijan on siis aina otettava huomioon koko tuotteen elinkaari.

Hyvä pakkaus suojaa elintarviketta kuivumiselta, rikkoutumiselta, väänymiseltä yms. mekaanisilta rasituksilta, lämpötilan vaihteluilta, etenkin valolta ja UV-säteilyltä, hapelta, hajuilta ja aromien haihtumiselta.

Kun pakkaus on oikein suunniteltu ja toteutettu, se täyttää neljä perustehtävää. Ne ovat pakkaussuunnittelun lähtökohta ja palvelevat ennen kaikkea kuluttajansuojaa.

Pakkauksilla on tärkeä tehtävä nykyaikaisen korkean kuluttajansuojan välineenä. Kun kuluttaja saa käsiinsä minkä tahansa tuotteen, se on yleensä kulkenut pitkän jakelutien ja käynyt matkallaan läpi monta eri käsittelyvaihetta. Jotta tuote kestäisi kaikki jakelun aiheuttamat rasitukset, se pitää asianmukaisesti pakata.

Tuotannosta on myös useimmiten kulunut aikaa ja tuote saattaa ilman asianmukaista pakkausta pilaantua tai rikkoutua.

Nykyaikainen jakelujärjestelmä ei toimisi ilman pakkauksia, jotka mahdollistavat tehokkaan ja usein automaattisen käsittelyn kuljetuksessa ja varastoinnissa. Pakkausten avulla onkin mahdollista saavuttaa huomattavia kustannussäästöjä niin kuljetuksissa, varastoinnissa kuin myymälätyöskentelyssä. Lisäksi oikein suunniteltu ja toteutettu pakkaus helpottaa tuotteen käyttöönottoa ja säilytystä kotona.

Pakkauksella on keskeinen rooli myös tuoteinformaation välittäjänä. Pakkauksen päällyksimerkinnot auttavat kuluttajaa valitsemaan omia tarpeitaan vastaavan tuotteen ja antavat tärkeää tietoa tuotteen ominaisuuksista ja sen käytöstä. Pakkauksissa on erilaisia jakelun kannalta tärkeitä merkintöjä. Pakkaus on myös tärkeä osa tuotteen markkinointia ja markkinointiviestintää, mikä asettaa omat vaatimuksensa pakkauksen ulkoasulle.

Pakkaus toimii myös aitouden varmistajana – erilaiset turvallisuus- ja aitoussinetit esimerkiksi pitävät huolen, ettei tuotetta ole aiemmin avattu huomaamatta.

Tuotteen suojeleminen ympäristöltä

Pakkaus auttaa tuotetta säilyttämään laatunsa ja ominaisuutensa tuotannosta loppukäyttäjälle asti. Tämä vaatimus korostuu elintarvikkeiden kohdalla, sillä rasitteita on useampia, kuten mekaaniset, ilmastolliset, inhimilliset, biologiset ja kemialliset tekijät.

Ympäristön suojeleminen tuotteelta

Esimerkiksi vaaralliset aineet, kuten teollisuuden kemikaalit täytyy säilyttää kuljetusta ja sääoloja kestävässä pakkauksissa ympäristön ja ihmisten suojelemiseksi.

Vaarallisten aineiden kuljetusta ja pakkauksia koskeva säännöstö ADR (maantiekuljetukset)
RID (rautatiekuljetukset)
IMDG code (merikuljetukset)
ICAO-TI (lentokuljetukset)

Tuotteen käsittelyn ja jakelun helpottaminen

Pakkauksilla on tärkeä tehtävä tuotteen käsittelyn ja jakelun helpottamisessa. Pakkauksilla on standardimitat, joita pakkaussuunnittelijat ja yritykset sekä kauppa noudattavat.

Annospakkaus

kerralla käytettävä määrä tuotetta.

Yksikköpakkaus

Pienin tuotepakkaus, usein sama kuin kuluttajapakkaus. Kuitenkin jos kuluttajapakkauksessa on sisällä useita pieniä pakkauksia, niistä käytetään joko nimitystä yksikköpakkaus tai annospakkaus ja kuluttajille myytävästä pakkauksesta nimitystä kuluttajapakkaus.

Kuluttajapakkaus

Loppukäyttäjälle tarkoitettu pakkaus.

Myymäläpakkaus

Pakkaus, joka on tarkoitettu pitämään koossa ja esittelemään joukko kuluttajapakkauksia jakelun eri vaiheissa.

Ryhmäpakkaus

Useita pienempiä pakkauksia yhdessä, muodostaa useimmiten kuljetus- ja myymäläpakkauksen.

Kuljetuspakkaus

Pakkaus, joka on tarkoitettu yhdis-

tämään tuotteet kuljetuksen, varastoinnin ja käsittelyn aikana. Se voi sisältää useita ryhmäpakkauksia.

Kolli

Lähetysten pienin yksikkö, eli useimmiten joko kuljetuspakkaus tai yksikkökuorma.

Rullakko

Tuotteiden jakeluhäkki, jonka alla on pyörät.

Tuotteesta kertominen

Pakkaukset kertovat tuotteista monenlaisin merkinnöin. Pakkaus, ja siinä olevat pakkausmerkinnät ovat sekä valmistajalle että kuluttajille työkalu, jolla annetaan tietoa tuotteen terveyteen vaikuttavista tekijöistä ja valmistusmaasta, mutta myös vastuullisuudesta.

Riittävät ja ymmärrettävät pakkaus-tekstit kertovat jo itsessään valmistajan vastuullisuudesta, mutta merkinnöissä voidaan myös antaa ohjeita tuotteen oikeaan valmistukseen, kä-

sittelyyn, pakkauksen hävitykseen ja sitä kautta vastuulliseen kuluttamiseen.

Pakkausmerkintöihin liittyvän lainsäädännön tarkoituksena on kuluttajan valistaminen sekä suojaaminen terveysvaaroilta ja taloudellisilta tappioilta. Merkintöjen tulee antaa kuluttajalle riittävästi tietoa tuotteista, jotta tämä pystyisi tekemään tietoisia valintoja ostotilanteessa ja valitsemaan itselleen soveltuvia tuotteita.

Elintarvikelainsäädännön keskeisin viesti on, että kuluttajaa ei saa johtaa harhaan. Laki kertoo tarkasti sen, mitkä merkinnät ovat pakollisia pakkauksessa ja vastaavasti mitkä kiellettyjä, mutta markkinointiviestinnässä yrityksen oma vastuullisuus korostuu – kun lakia voi tulkita monella tavalla, on lopputulos tulkitsijasta kiinni.

Kuluttajien harhaanjohtamisen raja voi korostua esimerkiksi mielikuvamainonnassa ja lapsille suunnatussa mainonnassa. Näiden tuotteiden

kohdalla viestinnässä on oltava erityisen tarkkana.

Toisaalta pakkaukseen tehtävillä merkinnöillä voidaan myös ohjata kuluttajaa vastuullisempaan kuluttamiseen lisäämällä pakkaukseen sellaisia säännelyjä ja valvottuja merkintöjä, jotka tavalla tai toisella kertovat kuluttajalle siitä, miten ja/tai missä kyseinen tuote on valmistettu.

Tällaisia lisämerkintöjä voivat olla esimerkiksi suomalaisesta raaka-ainepohjasta kertova Joutsenlippu, vastuullisesta kalastuksesta kertova MSC- merkki tai Reilun kaupan merkki. Näiden merkkien käyttöoikeuksia valvotaan ja niiden käyttö ilman lupaa on kiellettyä.

Erilaisilla koodijärjestelmillä kerrotaan pakkausketjun osapuolille tuotteesta ja mahdollistetaan tieto- ja tilausjärjestelmien käyttö.

Vastuullisuus seuraa elintarvikealan yrityksiä läpi elintarvikeketjun, josta ehkä näkyvin osa kuluttajille on elintarvikepakkaus. Elintarvikepakkaus kokonaisuutena toimii elintarvikeyrityksille ikään kuin käyntikorttina.

Lisää tietoa lainsäädännöstä ja pakollisista pakkausmerkinnöistä löydät Ruokaviraston sivuilta www.ruokavirasto.fi.

Mitä laki sanoo?

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvalla materiaalilla ja tarvikkeella eli kontaktimateriaalilla tarkoitetaan materiaaleja ja tarvikkeita, jotka ovat kosketuksessa (suoraan tai välillisesti) tai jotka on tarkoitettu tulemaan kosketukseen elintarvikkeen kanssa. Tällaisia ovat esimerkiksi elintarvikkepakkaukset, kertakäyttöastiat, keittiövälineet, kahvin- ja vedenkeitimet, elintarviketeollisuuden laitteet ja kertakäyttökäsineet.

Vaatimukset

Kaikille elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuville materiaaleille ja tarvikkeille asetuista vaatimuksista säädetään EU:n asetuksessa elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista (EU N:o 1935/2004). Lisäksi on tuote- ja ainekohtaisia säädöksiä esimerkiksi muoville, keramiikalle ja sellofaanille. Materiaaleista ja tarvikkeista ei saa tavallisissa tai ennakoitavissa käyttöolosuhteissa siirtyä ainesosia elintarvikkeeseen sellaisia määriä, jotka voisivat vaarantaa ihmisen terveyden, tai aiheuttaa sopimattomia muutoksia elintarvikkeen koostumukseen, tai aiheuttaa elintarvikkeen aistinvaraisten ominaisuuksien heikentymistä.

Omavalvonta

Tuotteiden valmistajilla ja maahan-tuojilla on oltava omavalvontajärjestelmä (GMP) tuotteiden vaatimustenmukaisuuden hallitsemiseksi. Toimijan on pystyttävä omavalvontadokumentaation perusteella osoittamaan markkinoimiensa tuotteiden vaatimustenmukaisuus. Tutkimukset ovat olennainen osa tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamista.

Jäljitettävyys

Tuotteiden valmistajan ja maahan-tuojan tulee tietää, mistä hän on hankkinut kaikki käyttämänsä raaka-aineet ja tuotteet, ja kenelle hän on valmistamansa tai markkinoimansa tuotteet toimittanut, (1935/2004 17. art.). Kontaktimateriaalit on voitava tunnistaa ja jäljittää merkintöjen tai asiakirjojen tai tietojen avulla. Jälji-

tettävyys on riskinhallintakeino, jota käytetään, kun elintarviketurvallisuutta vaarantava tilanne on tarpeen rajata.

Lainsäädäntö

Kontaktimateriaaleja koskeva lainsäädäntö Suomessa on yhteneväinen EU-lainsäädännön kanssa lukuunottamatta kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä 268/1992 elintarvikkeiden kanssa kosketukseen joutuvista tarvikkeista liukenevista raskasmetalleista, joka on kansallinen säädös.

EU:n asetustasoinen lainsäädäntö on sellaisenaan Suomessa noudatettavaa lainsäädäntöä. Direktiivit on implementoitu kauppa- ja teollisuusministeriön säädöksillä Suomen lainsäädäntöön. Kontaktimateriaaleja koskeva lainsäädäntö on saatavana maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilta osoitteesta www.mmm.fi. EU:n lainsäädäntö muilla kielillä on saatavana komission Sanco-direktooraatin sivuilta. Näillä sivuilla on runsaasti myös muuta hyödyllistä tietoa.

Ajantasainen elintarvikelainsäädäntö löytyy maa- ja metsätalousministeriön sekä Finlexin sivuilta.

Maa- ja metsätalousministeriön sivuilla on myös konsolidoituja kansallisia asetusversioita, joihin on koottu kaikki muutokset.

Kuinka valitsen pakkausmateriaalin?

Kuivat elintarvikkeet

Kuivan elintarvikkeen pakkaamisen kannalta olennaisinta on estää kosteusmuutokset. Elintarvikkeiden vedenimemisominaisuuksiin vaikuttavat puhtausaste, tehdyt lämpökäsittelyt sekä esimerkiksi suolakkoostumus. Tärkeää on tuntea elintarvikkeen rajakosteuspitoisuus eli kosteus, jossa haitallisia muutoksia alkaa tapahtua.

Tehokkain keino pakkausten sisäisen kosteuden eliminoimiseksi on kuiva-aineen lisääminen. Jos näin ei voi tehdä, on käytettävä vesihöyryä paremmin läpäisevää pakkausmateriaalia, mikä estää pahimmat kosteuden paikalliset kertymät. Tärkeää on tasainen varastointilämpötila, jotta kosteuden tiivistyminen pakkausten sisäpinnalle voidaan estää. Hapettuminen aiheuttaa kuivissa elintarvikkeissa helposti virrehajuja ja -makuja, aromin väljähtämistä ja värimuutoksia.

Usein kuivien elintarvikkeiden pak-

kausten tulee olla aromia läpäisemättömiä. Materiaaleilta vaaditaan myös mekaanista kestävyyttä.

Tuoret elintarvikkeet

Kasvikset, hedelmät ja marjat

Nahistumisen estämiseksi jotkin kasvikset, hedelmät ja marjat tulisi pakata. Varastointikypsät kasvikset ja juurekset tarvitsevat vähemmän happea, kun taas kasvavilla osilla on tarvetta kasvien soluhengitykselle. Jos hapen saanti näillä elintarvikkeilla keskeytyy, voi se nopeasti nahistua ja pilaantua. Varastoimistappioiden vähentämiseksi pidetään elintarvikkeen soluhengitys mahdollisimman pienenä, kuitenkin soluja tappamatta. Siihen auttaa lämpötilan alentaminen. Täysin kaasutiiviit pakkaukset eivät sovellu tuoreille, käsittelemättömille kasvikkunnan tuotteille.

Liha

Liha mureuttamiseksi sitä usein riiputetaan. Painohäviöiden estämi-

seksi liha kannattaa mureuttaa tyhjiöön pakattuna, jos lihapalan muoto sen sallii.

Jos lihalle halutaan pitkä säilymis aika, on se pakattava suojakaasuun. Liha väri suojakaasupakkauksessa on kirkkaanpunainen ja lihan säilyvyysaika noi 4–6 päivää, eli riittävän pitkä aika jotta lihan vähittäispakkamista voidaan keskittää.

Sekä kaasua että tyhjiöpakkaus vaativat pakkausmateriaalit, joilla kaasunläpäisevyys on alhainen. Tyhjiöpakkauksessa lihan säilyvyys on riippuvainen materiaalin kaasunläpäisevyydestä – mitä tiiviimpi materiaali, sen parempi säilyvyys.

Kala

Kala on vaikeasti käsiteltävä elintarvike, sillä se pilaantuu herkästi. Pilaantumista voidaan hidastaa laskeamalla tuotteen säilyttämislämpötilaa. Mitä lähempänä säilytystila on 0 °C, sitä parempi on sen säilyvyys. Jopa hieman jäätympisteeseen alapuolella oleva lämpötila on suositeltava kalan säilymisen kannalta.

Kalan käsittelyssä kuljetuksella on suuri rooli. Paras pakkausratkaisu kalan kuljetukseen on solumuovi, koska sillä on hyvä lämmöneristämiskyky. Kalankuljetuslaatikoissa puhdistettavuuteen on kiinnitettävä erityisesti huomiota.

Kalan säilyvyysaikaa voidaan lisätä tyhjiö- ja suojakaasupakkaamisella. Pakkausmateriaaleiksi sopivat samat monikerrosmateriaalit kuin lihan tyhjiö- ja suojakaasupakkauksissa.

Juustot

Juustotyypeillä on omat pakkausvaatimuksensa. Kaikkien juustopakkausten tulee kuitenkin suojata hapen vaikutuksilta, jotta juustoon ei ala kasvamaan hometta ja ettei tuotteessa oleva rasva hapetu.

Sauman pitävyys on tärkeää. Juusto ei myöskään saa kuivua pakkauksessa, ettei rakennemuutoksia tai painohäviöitä tapahdu. Pakkausmateriaalin hiilidioksidin läpäisevyyden tulee olla sopiva, sillä jotkut juustot tuottavat voimakkaasti hiilidioksidia kypsyessään, ja se voi läpäisemättömässä pakkauksessa aiheuttaa tuotteeseen rakennemuutoksia. Kuitenkin joidenkin kovien juustojen säilyvyysaika pitenee, kun pakkauksessa on mukana hiilidioksidia. Silloin pakkausmateriaalin hiilidioksidin läpäisevyyden tulee olla alhainen.

Hapatetut nestemäiset maitotuot-

teet

Näitä tuotteita pakataan usein muovipikareihin ja nestekartonkipakkauksiin. Tällaisilla pakkauksilla tuotteen säilyvyysaika on hyvä. Maitotuotteita täytyy säilyttää valolta suojattuina. Tuotteen säilyvyyttä voi pidentää entisestään korvaamalla pakkauksessa olevan ilman hiilidioksidiseokseen. Hiilidioksidi estää vieraiden mikrobien, kuten hiivan ja homeen kasvun. Se myös auttaa tuotteen oman mikrobikannan lisääntymistä, joka antaa tuotteelle sen ominaismaun. Hiilidioksidiin pakattujen maitotuotteiden maku voi säilyä hyvänä viikkoja tai jopa kuukausia.

Einekset ja valmisruoat

Homeen ja hiivan lisääntyminen on useimmiten einesten pilaantumisen syy. Einekset voidaan pakata suoja-kaasu- tai tyhjiöpakkauksiin. Tyhjiö, eli hapen ja muun ilman poistaminen kuitenkin usein tekee tuotteen epämääräisen muotoiseksi, eikä siis sovi esimerkiksi pitsatuotteille tai vaikka voileipien pakkaamiseen.

Pakkausta valitessa tulisi kiinnittää huomiota siihen, että kuluttaja voi lämmittää einoksen pakkauksessaan. Pakkauksen tulee olla vähintään uuni- tai vesihöyrykuumennukseen sopiva. Pakkausmateriaalin sulamislämpötilan tulee olla niin korkea, että sitä ei voi sulattaa mikrossa. Pakkaus ei myöskään saa aiheuttaa kipinöintiä. Pakkauksen muodolla on

myös vaikutusta tuotteen tasaiseen lämmitykseen.

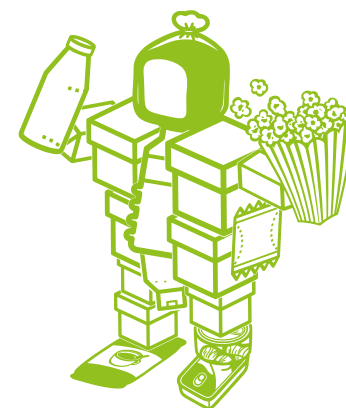
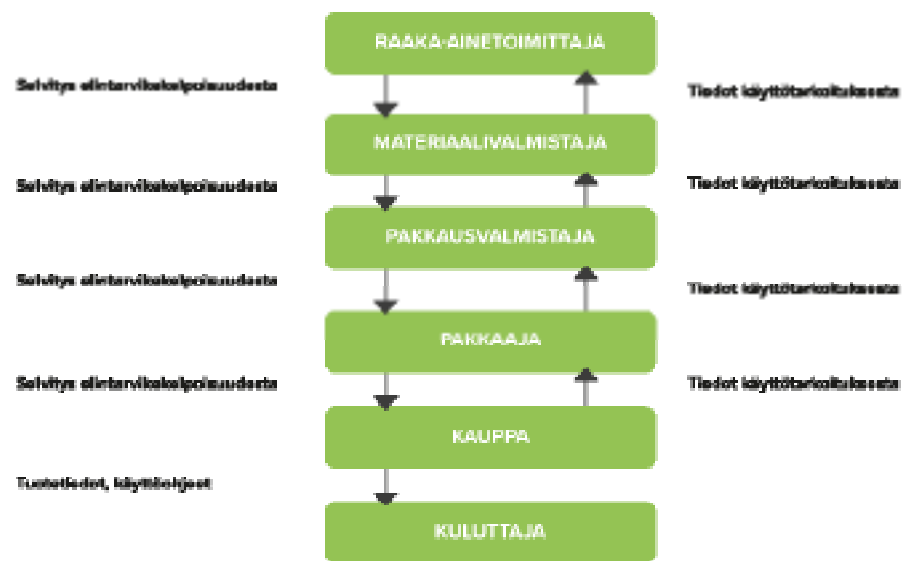
Pakasteet

Kooltaan pienet tuotteet, kuten herneet, kuutioidut lihanpalat tai kasvikset kannattaa jäädyttää ennen pakkaamista esimerkiksi leijupakastamalla. Kaikki päällysteet hidastavat jäätymisprosessia.

On siis edullisempaa pakastaa pakkaamattomana.

Pakasteissa hapettuminen ja kuivuminen estetään parhaiten pakkausmateriaalilla, joka on mahdollisimman tiiviisti tuotteen ympärillä. Valo on pakasteille haitallista, koska se tuhoaa vitamiineja, kiihdyttää hapettumista ja aiheuttaa värivirheitä. Valon vaikutuksen voi estää pakkaamalla tuote niin, että valo ei pääse pakkausmateriaalin läpi, esimerkiksi kartonkimateriaaliin, alumiinifolio-muovilaminaattiin tai metalloituhiin muoveihin.

Vastuun jakautuminen elintarvikkeiden pakkausketjussa

Pakkaus- materiaalit

Aaltopahvi

Pahvi, joka muodostuu kahdesta sileästä kerroksesta ja niiden välissä aaltomaisesti mutkittelevasta kerroksesta.

- + mekaaninen lujuus
- + painettavuus
- kosteudenkesto

Kartonki

Monikerroksista paperia. Esimerkkejä kartonkimateriaaleista ovat esimerkiksi taivekartonki, kemihierrekartonki, sellukartonki ja uusiokartonki. Kartonki voidaan päällystää, jolloin sen suojaavat ominaisuudet lisääntyvät.

- + elintarvikekelpoisuus
- + painettavuus

Paperi

Ohut ja litteä kuiduista puristamalla valmistettu pakkausmateriaali. Yleensä paperia valmistetaan puumassasta, mutta muitakin kasvikuituja, kuten puuvillaa ja hamppua, voidaan käyttää.

- + elintarvikekelpoisuus
- + painettavuus
- kosteudenkesto

Puu

Puupakkaukset valmistetaan laudasta, vanerista tai kovalevystä.

- + mekaaninen lujuus
- varastotila

Lasi

Lasipakkauksen ominaisuuksiin kuuluvat läpinäkyvyys, kemikaalien sietokyky ja kovuus. Ympäristönäkökulmasta lasi on teoriassa ikuista ja käytännössäkin helposti kierrätettävää, sillä se voidaan sulattaa uudelleen käytettäväksi.

- + inerttisyys
- + tiiviys
- varastointitila
- paino

Metallit

Metallipakkauksiin käytetään alumiinia, terästä, tinaa ja näiden yhdistelmiä. Yleisin materiaali on tinattu teräslevy eli tinapelti. Käytetään paljon elintarvikeolosuhteissa (säilykepurkit, tahnapatkilot, einesarjojen alumiinivuokat ja juomatölkit).

- + elintarvikekelpoisuus
- + mekaaninen lujuus
- + painettavuus
- + tiiviys
- varastointitila
- paino

Joustavat muovipakkaukset (joustopakkaukset)

Esimerkiksi pakkauskalvo tai muu materiaali, josta voidaan pakkauslaitteella muotoilla tarvittava pakkaus. Esim. rasiat ja kotelot eivät ole joustopakkauksia.

- + elintarvikekelpoisuus
- + saumattavuus
- + barrieri-ominaisuudet

Jäykät muovipakkaukset

Pakkausella on yleensä hyvät iskunkestävyysominaisuudet ja sitä on suhteellisen helppoa työstää. Soveltuu monimutkaihin muotoiluun.

- + elintarvikekelpoisuus
- + mekaaninen lujuus
- varastointitila

Monikerrosmateriaalit

Pakkausmateriaalin suojaavia ominaisuuksia voidaan parantaa materiaaleja yhdistelemällä. Ikkunalliset kartonkipakkaukset ja nestekartonki ovat näistä hyviä esimerkkejä. Joskus tällaisien pakkausten kierrätys voi olla haastavaa.

Pakkaukset ja ympäristö

Pakkausten ympäristövaikutus on marginaalinen. Koska pakkaukset parantavat tuotteen säilyvyyttä sekä vähentävät rikkoutumisia ja hävikkiä, ne vähentävät jätteen syntyä. Esimerkiksi elintarvikkeiden koko elinkaaren aikaisesta ympäristökuormituksesta pakkausten osuus on vain parin prosentin luokkaa. Jos pakkausista tingitään liikaa ja aiheutetaan elintarvikkeen pilaantuminen, menetetään kaikki tuotteeseen uhratut panostukset ja jo syntyneet ympäristövaikutukset menevät hukkaan.

Pakkaaminen on teollisuudelle kustannus. Kustannukset pyritään minimoimaan. Teollisuuden ja kaupan piirissä tehdäänkin jatkuvasti työtä, jonka tavoitteena on saada aikaiseksi pakkausuritteet entis-

tä pienemmillä materiaalipanostuksilla silti vaarantamatta pakkausten perustehtävien toteutusta. Ylipakkaamiseen ei kireässä kilpailutilanteessa ole varaa – alipakkaamiseen vielä vähemmän. Roskiin päätyvän ruoan tuottaminen kuormittaa ympäristöä enemmän kuin ruokapakkausten valmistus.

Pakkauksen ekologisuus riippuu pitkälti siitä, suojaako pakkaus elintarviketta riittävästi ja kuinka hyvin ruoka tulee kulutetuksi. Pakkausta suunniteltaessa ja valittaessa olisi pyrittävä sellaisiin koko, muoto- ja materiaaliratkaisuihin, että pakkaus säilyttäisi ja suojaisi tuotetta tehokkaasti, jotta ketjussa ja kuluttajilta syntyvä ruokahävikki jäisi mahdollisimman pieneksi.

Pakkaus kiertää

Pakkausjätettä syntyy, kun pakkausmateriaali tai pakkaus poistetaan käytöstä. Arkikielessä pakkausjätteellä yleensä tarkoitetaan pakkausta, jota ei voida täyttää uudelleen. Pakkausjäte voidaan hyödyntää esimerkiksi materiaalina kierrättämällä tai energiantuotannossa, jolloin se poltetaan energiantuotantolaitoksessa.

Yrityksiä, jotka pakkaavat Suomessa, maahantuovat pakattuja tuotteita tai myyvät tuotteitaan Suomeen etäkaupalla koskee tuottajavastuu. Se tarkoittaa, että yrityksellä on vastuu markkinoille laskemiensa pakkaus-ten koko elinkaaresta. Yritys vastaa pakkauksistaan myös silloin, kun sen tuotteiden pakkaaminen tai logistiikka on ulkoistettu toiselle yritykselle.

Pakkausten tuottajavastuu on yrityksille lakisääteinen velvoite ja sen noudattamista valvova viranomainen on Pirkanmaan ELY-keskus.

Tuottajavastuun on tarkoitus ohjata yrityksiä suunnittelemaan pakkauk-

sistaan helpommin kierrätettäviä ja vähemmän tai ympäristöystävällisempiä materiaaleja sisältäviä. Pakkausasetuksessa määritellään jokaiselle pakkausmateriaalille omat kierrätysastetavoitteensa.

Yritys hoitaa tuottajavastuunsa liittymällä tuottajayhteisöön, jolloin tuottajavastuu siirtyy tuottajayhteisölle. Pakkausalan tuottajayhteisöjä on kaksi: Sumi Oy ja Suomen Pakkaus-tuottajat Oy.

Suome Pakkauskierrätys RINKI Oy hoitaa tuottajayhteisöjen puolesta muun muassa yritysten pakkaustietojen keräämisen, kuluttajille suunnatun ekopisteverkoston ja kuluttajille suunnatun lajitteluneuvonnan.

Pakkaajan muistilista

Soveltuvuus tuotteelle

Pidä huolta, että pakkaus soveltuu tuotteellesi, ja toisinpäin. Materiaalin valinnalla on merkitystä säilyvyydelle ja uudelleenkäytölle.

Materiaalitehokkuus

Muista, että pakkauksen tehtävänä on suojata tuotetta ympäristöltä. Pakkaa optimaalisesti niin, että pakkausmateriaalia ei käytetä liikaa. Myös liian vähällä materiaalilla pakkaaminen voi aiheuttaa ongelmia suojaavuudessa ja kuljetuksessa.

Pakkaus kaupassa ja logistiikassa

Muistathan, että pakkauksilla on ennalta määritettyjä standardimittoja, joita kannattaa noudattaa. Voi olla, että tuotteet eivät muuten mahdu hyllyyn, tai pakkaukset aiheuttavat ongelmia logistiikassa.

Merkinnät kuntoon

Lakisääteisten merkintöjen tulee olla kunnossa. Pidä huolta, että pakkauksen teksti on luettavissa, fonttikooltaan säännösten mukainen ja että se vastaa sisältöä.

Pakkaus tukee brändiä

Pakkaus on yrityksen käyntikortti, siihen kannattaa panostaa! Pakkaus voi olla se tekijä, miksi tuotteesi valitaan hyllystä.

Vaatimuksenmukaisuus

Vaadi materiaalintoimittajalta elintarvikekelpoisuustodistus, ja pidä se saatavilla.

LISÄÄ TIETOA PAKKAUKSISTA Lähteet ja linkkejä

Ruokavirasto

Kontaktimateriaalit
Elintarvikekelpoisuus
Pakkausmerkinnät
www.ruokavirasto.fi

Kestävä pakkaus -kirja

pakkaus.com/kestava-pakkaus

Kirjallisuuskatsaus elintarvikepakkausten merkityksestä

EtK Katri Ylisalmi

[Katsaus elintarvikepakkausten tehtävistä ja positiivisista vaikutuksista](#)

Kesko

Ohjeet lähi- ja pientuottajille

www.kesko.fi/yritys/Tavarantoimittajat/lahi--ja-pientuottajat/

S-Ryhmä

Pakkausten standardimitat

[Pakkausohjeistus \(pdf\)](#)

Pakkausten hankintaopas

Pakkausmateriaalien ja -palvelujen hankinta

www.pakkaus.com/hankintaopas

Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy

Pakkauskierrätys Suomessa

[Kuluttajapakkausten kierrätys](#)

rinkiin.fi/kotitalouksille

©Pieni Pakkausopas
Suomen Pakkausyhdistys ry
Rautatieläisenkatu 6
00520
info@pakkaus.com